

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

פרשת תזריע

תשפ"ד

גיליון 208

א לעבטיגער שבת

יצירת ומעלת האדם

מחלקי בשרו ועורו, ואפילו שערה מן שערות האדם, שאין תלויים בו כמה נפשות ועולמות. ועיקר הארת גוף האדם הוא ע"י דרושי וביאורי התורה שמאיר גופו, שעל ידי זה מאירין כל ששים ריבוא אותיות התורה בתוך גופו ואבריו, עד שיכול לזכות שהוא בעצמו יהיה בבחינת קדושת התורה, וכמעט שהוא למעלה הימנו כביכול, כמאמר רבותנו ז"ל: כמה טפסאי צורבא מדרבנן דקיימי מקמי אורייתא ולא קיימי מקמי צורבא מדרבנן.

הכל מוכן לסעודה

ובתורף דבריו (ערלה ה' אות יט), מקשר זאת לפרשת תזריע, בצטטו דברי רש"י בתחילת הפרשה: "א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם הוא אחר כל בהמה וחי' ועוף כך תורתו נתפרשה אחר כל חי' ועוף". וטעם הדבר הוא בדברי חז"ל: כדי שיקנס לסעודה מיד, שיזכה מיד לעסוק בתורה ועבודת ה' - שיהיה הכל מוכן לפניו, כל מה שצריך לפרנסתו ולהרחיב דעתו בהם. שזהו עיקר תכלית סעודת שבת - תכלית עבודת האדם, בחינת הסעודה שלעתיד. וע"כ הכל נברא קודם יום הששי, והוא נברא ביום הששי סמוך לשבת - אחר שכבר נברא הכל בשבילו והוכן לפניו הכל. נראה מכאן חשיבותו של האדם, שכלל הבריאה, וכל אשר בו הוכן לפניו, כאותו אדם הנכנס לסעודה שהכל מוכן ומוזמן לפניו.

מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי

ומה ראוי להסמך דברי בעל קדושת לוי (פרשת וירא) מה שאמרו חז"ל: "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי", שלכאורה קשה איך יכולים להגיע למעשי של אברהם אבינו, מרכבה לימין חסדו יתברך? ובתירוצו: שאין הכוונה שהוא יגיע למעשה אברהם עצמו - אלא למעשי של אותו אדם שהיה בשרו של אברהם, שמכיוון שכבר עשה את כל המצוות בכוחו של אברהם אבינו - אם כן אינו צריך כי אם לשוב לשרשו ולכוחו של אברהם כמו שהיה מקודם. וכאותו הדבר בכאן - לחזור לשרשינו - להיכלל באלוקותו ובמעלותיו של אדם הראשון.

בפרשייתנו המדברת מיצירת ולידת האדם, נדע להעריך מעלותינו - מעלת האדם, נשתדל ונרצה להיות האדם השלם, נדע מכוונותינו שכלולים אנו מיצירתו של הקב"ה ומכלל כוחותיו של אדם הראשון, אך גם מאידך אחריותנו הנובעת מכך. נאמין בכוחינו ובעצמינו, כפי שרבינו אמר לרבי נתן שיאמין בעצמו הוא, באדם הראשון של כולנו.

השבוע מתחלת הפרשה בעניין לידתו של האדם: 'אשה כי תזרע וילדה זכר' ובהמשך: 'ואם נקבה תלד'. במדרש (מד"ר): מרחיב לבאר על פסוק זה מיצירת האדם, ומביא את הפסוק: 'אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפף'. והמדרש מביא לכך בגודל מעלת יצירת ולידת האדם, ומהותו - מדברי התנאים והאמוראים.

וכך אנו מוצאים בין דבריהם: אמר רבי ברכיה ורבי חלבו ורבי שמואל בר נחמן: בשעה שברא הקב"ה אדם הראשון וסוף העולם ועד סופו מלא כל העולם בראו. מן המזרח למערב מניין, שנאמר "אחור וקדם צרתני". מן הצפון לדרום מניין, שנאמר "ולמקצה השמים ועד קצה השמים" (דברים ד' לב). ומניין כחללו של עולם שנאמר "ותשת עלי כפף".

מעלתו של אדם הראשון והכלולים בו

גדול מהות האדם שנברא בצלם אלוקים. וכבר מובא רבות בדברי חז"ל ועוד, על מעלת יציר כפיו של הקב"ה. וכך הוא בדברי המדרש (מד"ר אחרי מות): 'אדם הראשון היה מכהה לגלגל חמה, קלסתר פניו על אחת כמה וכמה'. ובדברי הרמב"ן (בראשית ה' ד): 'אדם הראשון מעשה ידיו של הקב"ה נעשה בתכלית השלימות בנוי בכח בקומה'.

ואנו בני אנוש הכלולים מ'אדם הראשון' יש בנו כוחותיו וסגולותיו הגנוזים בו. וכבר מאריך בכך מוהר"ת (ליקוטי הלכות ערלה ד' ו) בדברי האר"י: 'בספר הגלגולים', שאדם הראשון היה לכול מכל הנשמות, ומחטא אדם הראשון התבלבלו הדרכים מלהתקרב ולשוב אליו יתברך, שכל אחד צריך לחזור לשרשו הוא, וכמובא (ליקו"מ ל"ה) על התשובה שצריכה לחזור לאתר דאינתגילת מתמן. וזה ששאל הקב"ה את איוב שהרהר אחר מידותיו ית': 'איפה היית ביסדי ארץ, ודד"ל איפה שלך היכן הייתה באדה"ר, כי אדם הראשון היה לכול מכל הנשמות, ושאל אותו הקב"ה אם יודע היכן ה' מקומו בקומתו של אדה"ר, וא"כ למה לו לטעון על מידותיו יתברך.

ויעויין בדברי האור החיים (פרשת ויחי): שאדם הראשון הוא אילן שבו היו תלויים כל הנשמות של הקדושה שיצאו לעולם מיום היות עולם ואשר עבדו לצאת. וכן הוא בחז"ל (ב"מ פד). על יעקב אבינו: 'ששופריה מעין שופריה של אדם הראשון'. ואנו שבני יעקב אנו הרי כלולים אנו ממנו ומיפיו והדרו הפנימי. וכמובא על לשון 'אדם' - שהוא מלשון: אדמה לעליון.

וכבר מובא בחיי מוהר"ן (תק"ה): "אם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידו תלויים אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות".

יש לו כוח בכל איבר - ואפילו בכל שערה ושערה

ובגודל מעלת האדם יתבאר לנו מדברי מוהר"ת (כתובת קעקע ג א. תשובת השנה-קומת אדם): "צלם דמות האדם, שהוא כולל מרמ"ח איברים ושס"ה גדים, כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, שהם כלל כל התורה כולה. נמצא שכל אחד משראל כלול מכל ישראל, ויש לו כוח להחזיר כולם בתשובה, ומחויב להשתדל בזה. גם הוא כלול מכל העולמות העליונים ותחתונים, ויש לו כוח בכל איבר ואיבר ובכל חלק מצלם דמות תבניתו להמשיך העולם אל הש"ת, כי כל חלק מחלקי גופו מיוחד כנגד חלק מחלקי העולם וכנגד כמה נפשות, ואין בו שום איבר וגיד, ושום חתיכה

פניני פרשה

"אשה כי תזרע וילדה זכר" (י"ב ב)

'אשה', רומז על 'תפילה', וכמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ז) עה"פ: 'השב אשת האיש והתפלל בעדך'. בכוח התפילה מולדים ההשפעות ומעשים טובים.

וזה: 'וילדה זכר' ענין תולדה והמשכת ההשפעות 'תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים' שממשיכים בכוח התפילה.

ולשון 'תזרע' רומז על כוח התפילה שמצמיח ועושה פרי. וכמובא על תפילתו של אדם הראשון שהזרע זרעים ועשבים, וכמובא על הפסוק: 'וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ כי לא המטיר - ואדם אין', ופרש"י 'ובשלישי שכתוב בו תוצא הארץ', לא יצאו רק על פתח חקרקע עמדו, עד שאדם הראשון והתפלל עליהם, וירדו וצמחו האילנות והעשבים.

וכן ענין 'תזרע', הוא ההמתנה והסבלנות - שישפיע כוח התפילה, כמו 'הזרעים' שיש להמתין ולהאמין בתפילה עד שזה יצמיח ויעשה פרי. וכמובא באריכות על ענין התפילה. ובליקו"מ (תורה ב): שלפעמים חושבים שהתפילה יבששת שאינה עושים פירות, אך באמת אינו כך. (ועיין בליקוטי מוהר"ן קנ"ה ממש כדברים האלו).

"אשה כי תזרע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים" (י"ב ב) בדברי הזוהר (מ"ג ע"ב, ע"פ מתוק מדבש): שאשה היא ה"מלכות", שנוצרת מן הנפשות ומקבלת מ"זעיר אנפין" (ששת הסיפורות), ע"כ.

ואפשר להוסיף ע"פ המובא (ליקו"מ נ"ו): שכל אחד מישראל יש לו בחינת מלכות, אך צריך לראות שלא תהיה אצלו המלכות כעבד למלאות תאוותו, רק למלכות השם.

וזה: 'אשה כי תזרע' - המלכות שמשפעת לנו מכלל ששת הסיפורות דזעיר אנפין. 'וילדה זכר' - שמשפיעה לנו בבחינת: זכר 'תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים'. אך מאידך מצטרפת המלכות זהירות, וזהו: 'וטמאה שבעת ימים' - כלליות שבעת הסיפורות הכלולים ב'מלכות', להזהר שהם לא יטמאו - לא לקחת את המלכות לצרכו והגאון.

"ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה" (י"ב ד) אפ"ל שמרמז כאן ענין ל"ג בעומר, שלשים ושלשות ימים. והוא ע"פ המובא ב'בני יששכר' (מאמר ג ל"ג בעומר): שמתחילת התורה, עד תיבת 'טוב' - ל"ב תיבות (תיבת טוב הוא השלושים ושלושה), ועיקר עבודת האדם האדם בל"ב ימי הספירה הראשונים, הוא עבודת המידות להכנה לקבלת התורה. ולאחמ"כ נשאר טו"ב הרומז על התורה. שזהו: 'ל"ב - טו"ב'.

וזהו: 'ושלשים ושלשת ימים תשב בדמי טהרה' - על 'כנסת ישראל' - בעבודת הטהרה והמידות הכהנה לקבלת התורה.

ועוד אפשר להוסיף: שביים ל"ג בעומר פסקו למות תלמידי רבי עקיבא. ובדברי האר"י (שער הכוונות פי"ו פ"ז): על הדינים עד 'הוד שבהוד' יום ל"ג בעומר, שאז לאחר זמן הקטנות בא זמן הגדלות, וסמך רבי עקיבא את חמשת תלמידיו ואילו נתקיימו בעולם והריצו תורה

שירת הפרשה

לידתו ויצירתו של אדם - נאמרה בפרשה גדול הוא מעלת האדם נזר הפרשה.
"ותשת עלי כפף" נאמרה בכתובים לידת ויצירת אדם הראשון בכתבות אלו רמוזים.
בני אנוש הנעלים חרוטים בזאת הדקרה כי על כן אדם הראשון כלול מנשמות העתידים.
בכוחותינו ובאפשרותנו להתרומם טפמים כי על כן פנו כלול עוד מימי קדם צלם האלוקים.

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב ג)

הברית מילה של בן רבינו - הילד הקדוש שלמה אפרים

השנה שנת תקס"ה - סמוך לראש חודש ניסן, בן נולד לרבינו הקדוש, אשר נקרא שמו בישראל "שלמה אפרים". כפי המקובל בין אנשי שלומנו רימו רבינו בשם בנו נשמות תרי משיחין, משיח בן יוסף בשם 'אפרים' [בן יוסף]. ובשם שלמה [בן דוד] משיח בן דוד. רבינו תלה תקוות גדולות ונשגבות בילד הזה, הוא רימו שנשמתו גבוהה עד למאוד.

השמחה הקיפה את כלל החסידים, ולמחרת הולדת הבן, הגיעו מוהרנ"ת ועוד מקורבים לשמוח בשמחת רבינו, ונשארו שם עוד כמה ימים לאחר הברית. וכך כותב מוהרנ"ת: "ואנחנו באנו אליו תיכף למחרתו, אחר שנולד הילד הקדוש הנ"ל, והיינו שם בשבת, וכל השבוע עד שנימול, וגם אחר כך עד יום שלישי למילה, ובאותו העת שמענו ממנו תורה הרבה ושיחות נוראות ונפלאות..."

בליל שבת קודש שלפני הברית מילה נחוג שמחת השלום זכר, כשבמהלכו אמר רבינו תורה - אחת מהתורות העמוקים ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ס"ג) סודות עמוקים מעניין כוונת ברית מילה. יש לציין שרבינו החל לומר תורה זו לכאורה משיחת חולין. שהעיר למוהרנ"ת על מנעלו - שעקבו התעקם, האור: המטעל שלך הוא דומה כמי שטופחין בפנים, "דין שיך קאט אַ פֿנים וויא אַפֿאָטש אין פֿנים", כשכל זה היה כלול בתורתו שאמר ע"פ דברי חז"ל (מנחות מ"ד): 'וטפח לו על פניו', וכן בדבריהם (מועד קטן כ): 'וטפח לו בסנדלו'. ומוהרנ"ת כותב על כך: 'ומי שהיה אז ראה בעיניו, גדלות הבורא יתברך וגדלות התורה וגדלות הצדיקים האמיתיים, איך כל שיחתם ותנועתם תורה גבוהה... שראינו בעינינו, שבדבור בעלמא שקורין יוֹעֶרְטִילי, שאמר על המנעל על סדר עריכת הברית כותב מוהרנ"ת: "רבינו ז"ל כיבד אותי במצות פריעה אצלו, ורבינו בעצמו היה סנדק וחיתוך". כידוע היה מוהרנ"ת מוהל מומחה.

אולם לדאבון כל, נפטר ילד קדוש זה מחולי השחפת. טרם פטירתו נסע רבינו לקבר זקנו הבעל שם טוב במעוזיבו, יחד עם אחד מתלמידיו בשם רבי חיים שרהיס, שהיה נזקק לישועה גדולה. (כרוך בכך סיפור נורא, ועוד חזון למועד אי"ה), ולאחר שהתעכב שם רבינו זמן רב לבדו, אמר לר' חיים: בשילך פעלתי, אך בעבורי לא... בהוסיפו: שהוא כבר אינו צריך להתפלל על ישועתו, האל מאחר שהוא כבר נמצא כאן שייגש להתפלל על הציון הקדוש.

וכשהיו בדרך חזרה לעיר ברסלב, פנה רבינו אל ר' חיים ואמר לו: הילד נפטר עתה!... ואכן כאשר הגיעו הביתה, מצאו כי כן הוא...

יש לציין ולהוסיף, שכאשר שלח רבינו את שנים מתלמידיו: רבי יודל ורבי שמואל אייזיק עם דפים מספרו 'ספר הנשרף' שציווה עליהם לשרפם, התבטא: שהמקטרגים יתגברו כעת ביותר על הילד וחיינו המלוים בזה, והזהיר וביקש שם שירבו בתפילה על הילד, אולם כבר נגזרה הגזירה, ובשובם עם המוסר המפחד, קרה השבר הילד הקדוש רבי שלמה אפרים נסתלק לשיבה של מעלה. כאשר נכנסו מוהרנ"ת ורבי נפתלי לרבינו לאחר הסתלקות הילד, נענה רבינו ואמר: "מה אתם יודעים מה גדול ועצום השבר הזה שיהיה בעולם... כל לבבי נשבר וניתק ממקומו".

וכך מתוארים הרגעים הנוראים בעת שרבינו קונן על בנו היקר: "והתחילו הדמעות הקדושות לירד על לחיי, ותיכף ומיד נשטמו (מוהרנ"ת ועוד אחד שהיה נוכח שם) מלפניו - מעוצם הבושה שנפל עליהם על שראו בכייתו בפניהם, עד שנדמה להם כאילו נחפץ כל העולם ונחרב...". מוהרנ"ת כותב: כי הרבו להתפלל ולהתחנן לפני השי"ת על חי הילד, כפי שהזהיר רבינו, אך בעונותינו הרבים, נסתלק הילד תיכף לאחר חג השבועות של שנת תקס"ו. ומסיים מוהרנ"ת: השי"ת ינחם את רבינו הקדוש, אותו ואת כל עמו ישראל, על השבר שהושברנו ויחיש לגאלנו...".

"והנה כסתה הצרעת את כל בשרו" (ויקרא י"ג יג)

הצרעת שהציל מהגיוס

היה זה זוג חשוכי בנים, שהגיעו לרבינו בבקשה, שיתפלל עליהם ויברכם בבנים. נענה רבינו ואמר להם בדברי ברכתו: "איהר וועט פי מיר געקאלן ווערן צוילן טאג און נאכט" - "תישועו אצלי בין יום וילילה".

זוג זה גרו בכפר סמוך לעיר אומן, ולאחר הסתלקות רבנו באו לעיר אומן לדבר מצוה. ובשעות בין השמשות, השתטח הבעל על ציון רבנו, תוך כדי שהוא מתפלל בדמעות שליש שייפקד בזרע של קיימא. ואכן בפקודת השנה, נפקדו בבן זכר וקראו לו: 'נחמן' על שם רבנו הקדוש. לאחר זמן, כשנתגדל בנם נחמן, יצאה הגזירה לקחת בני-ישראל לצבא הרוסי. והבחור נחמן היה גם-כן צריך להתייצב במפקד הקרואים, ולפני התייצבותו הלך להשתטח על הציון הקדוש של רבנו, ובכה שם הרבה שיינצל מגזירה קשה זו.

כשחזר מהציון, סיפר להוריו, שנרדם; וראה בחלומו אברך שצורתו כך וכך, והכירו הוריו, שזה צורת רבנו, ואמר לו: "הלא נקראת בשמי, משום כך לא תשרת אצלם". ונעשה לו נס, שיצאה "צרעת" על גופו, ופטרוהו מהשירות בצבא. כשלאחר זמן קצר נתרפא וחזר עור בשרו כמקודם.

מן הקצף ההוא יצא הסודים | קריאת שמע שעל המטה!

"קדים יקרים! פֿלָנו מפירים ויודעים מה זה "קריאת שמע שעל המטה" - ה"קריאת שמע" שאנו קוראים פֿלָנְלָה לפני השֶׁנָה. שְׁמַאוּד נְדָאי לְקָרָא אוֹתוֹ בְּכֻנָּה מִתּוֹךְ הַסְדּוּר. קריאת שמע זה מוּבָא בְּפִרְשֵׁי הַקְדוּשִׁים - הַרְבֵּה מַעֲלוֹת יֵשׁ בּוֹ, אֲנִי מְקַרְתִּים וּמְבַטְלִים אֶת כָּל הַמְלָאכִים הָרָעִים שֶׁנִּבְרָאוּ חֲלִילָה עַל דֵּי הַעֲבֵרוֹת שֶׁל הַיּוֹם. אֲנִי מוּנְגִים וְשׂוֹמְרִים בְּזָכוֹתוֹ. הָאֵר"י הַקְדוּשׁ כּוֹתֵב מְאוּד חֹזֵק בְּשֶׁבַח קְרִיאַת שְׁמַע זֶה - וְכַמּוֹן זֶה מְצִיל מִכָּל הַפְּגָעִים הָרָעִים. וְכִּי סֵפֶר הַחֲסִיד רִבִּי יִשְׂרָאֵל זֵב אֹדֶקְסֶר, שֶׁפָּעַם אָחַת שְׁקָה בְּיַחַד עִם רִבּוֹ הַצְּדִיק רִבִּי יִשְׂרָאֵל קְרִדְוֶנֶר מְחַשְׁבֵי חֲסִידֵי בְּרֶסֶלְב, וּלְפָתַע פְּתָה לְרִבִּי יִשְׂרָאֵל - בְּתוֹ אֶסְתֵּר שְׁקִינְתָּה רַק בְּגִיל שְׂמוּנָה, וּבְקִשָּׁה מְאֻבָּה: "אֲבֹא תִשְׁגִּיחַ עָלַי שְׁלֵא אֲרָדַם חַס וְשְׁלוֹם לְלֵא אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי עֲנֶפָה אֲנִי מְאוּד", וּבְתַחֲלָה לֹא כָּל כֵּן שֶׁם לֵב לְבַקְשָׁתָּה, וְהָיָה פְּרָצָה בְּכִי וְאֶמְרָה, שְׁהִיא מְאוּד עֲנֶפָה וְהָיָא מִפְּחָדָת שְׁלֵא תֵרְדַם חֲלִילָה לְלֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל הַמְטָה, כִּי לֹא נְדָעָה לְאֲמִירָה לְבַד וּבְקִשָּׁה מְאֻבָּה שְׁיִקְרָא עִמָּה בְּיַחַד... וְאֲנִי גַם נִתְחַזַּק לֹא לְהִירָדַם לְלֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל הַמְטָה.

המשך פניני פרשה

בעולם. וזה המשך הכתוב: 'בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה' - 'קדוש' רומז על החכמה - חכמת התורה, (וזהו אחרי דף ס"א. ליקו"מ כ"א פ). וזה: 'ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה' שלא זכו לחכמת התורה עד מלאת ימי טהרה - שלושים ושלושת יום, רמז לל"ג בעומר - שאז התחדש שוב חכמת התורה ע"י רשב"י וחבריו.

"שאת או ספחת או בהרת" (י"ג ב)

שלושה יצרים ומכשלות זו לפנינו מזו. הראשונה והקשה: 'שאת-משא העוונות, וכמובא (ליקו"מ ז ב): על משאוי הכבד של העוונות. לאחמ"כ 'ספחת' - נספח לדבר עבירה, ע"פ מאמרם (נדה י"ג): 'קשים גרים לישראל כספחת, ענין של קושי-פחות ממשואי, וכמובא שם במפרשים. הקלה: 'בהרת' הרומז 'לאש חיוורתא' יצר הרע המתלבש במצוות (ליקו"מ א), וכל אלו: 'והוא אל אהרן הכהן' - הצדיק שמתקן ונותן דרך לעבודת ה'. וכן התיקון הוא: 'אהרן הכהן' - 'תורת חסד', תורתנו הקדושה שהיא צרי ותרופה 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו'. ובליק"ה (רי"ח ז ל"ב ל"ג): 'אהרן שלימות התורה ע"י תורה שבע"פ. יורו משפטך ליעקב'. ע"ד: 'בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין'.

"ומראה הנגע עמק מעור בשרו נגע צרעת הוא" (י"ג ג)

'עמק' במטריא: מאתיים ועשר, כמנין שנות בני ישראל בגלות מצרים. ויש לומר בהקדם בדברי האור החיים' בכתבו ע"פ זה: 'כשישלוט בחינת הרע באדם, ירשום בבשר האדם הסתלקות זוהרת הרוחני, ולזה יראה חסרון המראה ויהיה עמק מהעור'. מובן מדבריו שהעמק רומז על הרע ששולט באדם. וזה 'עמק' הרומז על גלות מצרים - 'נגע צרעת הוא'. אך כאשר אין מביטים על העמק - על הרע של גלות מצרים הפרטי הכללי, וכמובא בליק"ה (סימני בהמה וחיה ד, ועוד): 'שעיקר הגאולה מגלות מצרים שהם כלל הגלויות הוא ע"י שמשמעים לטוב הכבוש בגולה את מעלתו וישוב לרשעו'.

וזה שאנו רואים שבדקים אם 'עמק' הנגע, אם גלות מצרים - הרע הכללי, כרוך אחריו או לא, כי אם אין את 'העמק' - שהביט בטוב, או אז: 'וטיהר הכהן'. וכמובא ב"ספר המידות" (עצבות ל"ד) 'כל הנמשך אחר צערו יותר מדי, הצער נמשך אחריו'.

"נגע צרעת כי תהיה באדם" (י"ג ט)

בדברי הזוהר: 'נגע - ענג. - אין למטה ננגע ואין למעלה מענג'. (עיין יקרא ד שבתא ל"ד).

ואפ"ל דבתוך אותיות 'נגע' ישנה גם צד הקדושה, וגם להיפך ח"ו. מהות: 'ענג ונגע'. אות ע' רומזת על שבעים לשון - שבעים נפש של בית יעקב, מושרשים בשבעים פנים של תורה (תי"ז ל"ב) וכנגדן שבעים לשונות העכו"ם. ובליקו"מ (ל"ו). 'זוה לעמת זה עשה הא', שכנגד שבעים נפש של בית יעקב, הם שבעים לשון. שכל לשון ולשון יש לה מדה רעה בפני עצמה, מה שאין בחברתה'. ובזוהר (ויקרא כ): 'דסהנדרין ידעו שבעים לשון, שהם שבעים פנים לתורה, וכנגדם שבעים לשון מסיטרא דמלכות הרשעה שהם בפירודא. אות נ' כנגד חמישים שערי קדושה ולהיפך בטומאה כמובא. ואת ג' ע"ד המובא (ב"ב טז). 'שלשה ביצה"ר הוא שטן הוא הוא יצה"ר הוא מלאך המות'. וכנגדם: 'חכמה בינה ודעת' שהם מחיצה פרוסה בפני התאוות והיצר. ובדבריהם: 'אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות'. ובראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין'.

"בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (י"ג מ"ו)

ע"פ המובא 'ליקוטי מוהר"ן' (תורה נ"ב) על עבודת התבודדות, יש ללכת בדרך יחיד, וגם במקום שאין שם אנשים. וזה: 'בדד' - ענין התפילה והתבודדות 'ישב' - הישוב הדעת' בהתבודדות, והשלימות הוא 'מחוץ למחנה' חוץ לעיר, כמובא שם.

זהירות !!!
בל נשכח את
אוצרותינו ועמלנינו
בצדי דרכים.
"כי כל הדרכים
בחזקת סכנה,
ועיקר הסכנה
שמחמת טלמול
הדרך יכול לשכוח
בה' יתברך וכו"ו.
(ליקוטי הלכות)

